

כ"ח שבט תשע"ד
29 ינואר 2014

מיעוט גשמים ינואר 2014

בימים הקרובים לא צפוי גשם ולכן ניתן לסכם בשלב זה את גשמי חודש ינואר 2014. כמויות הגשם בחודש זה היו מועטות מאוד והדבר בלט במיוחד במרכז הארץ. באזור זה מדובר בינואר היבש ביותר מתחילת המדידות. באזורים אחרים זהו ינואר השני או השלישי היבש ביותר.

כמויות בינואר ומידת חריגות

במישור החוף הצפוני ירדו בינואר 15-40 מ"מ בהשוואה לממוצע רב שנתי של כ-130-160 מ"מ לחודש זה. במישור החוף המרכזי והדרומי ירדו ברוב התחנות 5-15 מ"מ, כשהממוצע הרב שנתי באזור זה הוא 120-150 מ"מ.

הכמויות הגדולות ביותר נמדדו בגליל המרכזי, 35-55 מ"מ, אולם גם כמויות אלה הן מועטות ומהוות פחות מ-30% מהממוצע הרב שנתי (170-230 מ"מ). ביתר חלקי הגליל ובגולן ירדו 20-30 מ"מ לעומת ממוצע רב שנתי של 150-200 מ"מ. בעמק יזרעאל, בעמק החולה ובאזור הכנרת ירדו 15-30 מ"מ בהשוואה לממוצע של 80-120 מ"מ. בהרי המרכז ירדו פחות מ-5 מ"מ ובבקעת הירדן ובאזור ים המלח לא ירד גשם כלל. בדרום הארץ ירדו 5-15 מ"מ ומקומית ירדו כמויות גדולות יותר. בעזוז שבנגב המערבי, לדוגמה, נמדדו 20 מ"מ.

כמויות הגשם הללו מהוות שיא שלילי לחודש ינואר במרכז הארץ ובחלקים מצפון הארץ. זאת בהשוואה לנתוני הגשם החודשיים בינואר מתחילת המדידות לפני יותר מ-70 שנה ברוב התחנות, ובתחנות וותיקות אף לפני יותר מ-90 שנה. בירושלים, לדוגמה, בה החלו המדידות (בתחנות שונות ברחבי העיר) עוד באמצע המאה ה-19 זהו חודש ינואר היבש ביותר. באזורים אחרים בצפון הארץ, בהם לא נשבר השיא, וכן במישור החוף הדרומי היו עוד 1-3 חודשי ינואר יבשים יותר בלבד (באחת או יותר מהשנים הבאות: 1946, 1955, 1995 ו-2009).

נתון נוסף הראוי לציון הוא שישנם אזורים בהם לא ירד גשם כלל ובהם בקעת הירדן ועמק בית שאן. מצב זה, בו לא נרשם גשם בחודש ינואר בצפון הארץ או במרכזה, התרחש בעבר רק ב-1955.

בדרום הארץ קורה לעתים שבמרכז החורף ישנם חודשים בהם לא יורד כמעט גשם, ולכן ינואר 2014 לא מהווה שיא שלילי באזור זה והיו בעבר למעלה מ-5 מקרים בהם חודש ינואר היה יבש יותר (טבלה 1).

טבלה 1: כמות הגשם בינואר 2014 והשוואה לעבר

תחנה	מספר שנות מדידה*	כמות גשם (מ"מ) בינואר 2014	מספר שנים בהם היה ינואר יבש יותר	ממוצע רב שנתי לינואר (מ"מ)
עכו	91	37	1 (1955)	146
חיפה נמל /תחתית	134	22	2 (1955, 1995)	136
עין החורש	77	14	0	144
כפר הס	61	16	0	156
ת"א קרית שאול	125	11	0	147
חפץ חיים	68	5	0	131
נגבה	75	8	2 (1963, 2009)	119
כפר גלעדי	93	21	0	177
אילון	74	27	0	201
צפת הר כנען	75	53	2 (1946, 1955)	168
דיר חנא	59	42	1 (1955)	142
מרחביה	91	22	1 (1955)	110
כפר בלום	70	17	0	121
איילת השחר	94	22	2 (1946, 1955)	117
צמח	97	14	2 (1955, 2009)	90
שדה אליהו	75	0	0	65
לטרון	114	3	0	124
ירושלים	167	2	0	132
בית ג'ימל	95	3	0	128
נתיב הל"ה	62	4	0	110
דורות	72	3	3 (1963, 1985, 2009)	102
באר שבע	94	5	5	31
שדה בוקר	63	4	11	27

* כולל תחנות בסביבה

כמויות הגשם מתחילת העונה

בצפון הארץ כמויות הגשם מתחילת העונה עד היום קטנות מהממוצע הרב שנתי לתקופה המקבילה ומגיעות ל-55%-70% ממנו ובצפון מזרח הארץ אף ל-30%-45% (טבלה 2). ככל שמדרימים תמונת המצב טובה יותר, אם כי גם במרכז הארץ קיים גירעון - במישור החוף המרכזי והדרומי ובשומרון ירדו כ-70%-80% מהממוצע עד סוף ינואר. בהרי יהודה כמויות הגשם קרובות לממוצע לתקופה המקבילה, ובדרום הארץ כמויות הגשם עולות על הממוצע ב-10%-30% לאחר שעלו עליו בלמעלה מ-100% בסוף דצמבר.

טבלה 2: כמות הגשם מתחילת העונה בהשוואה לממוצע

תחנה	מצטבר מתחילת העונה עד היום (מ"מ)	ממוצע רב שנתי מתחילת העונה עד סוף ינואר (מ"מ)	% מהממוצע לתקופה המקבילה
נהריה	247	387	64%
חיפה נמל	232	372	62%
עין החורש	283	392	72%
כפר הס	351	406	86%
ת"א קרית שאול	282	391	72%
בית דגן	277	355	78%
חפץ חיים	276	346	80%
נגבה	408	318	128%
בארי	254	238	107%
גמלא	204	343	59%
כפר גלעדי	148	454	33%
אילון	282	512	55%
צפת הר כנען	298	418	71%
חרשים	311	602	52%
דיר חנא	252	365	69%
מרחביה	181	292	62%
כפר בלום	131	306	43%
צמח	142	231	61%
קדומים	293	406	72%
ירושלים	278	305	91%
בית ג'ימל	316	303	104%
ערד	69	85	81%
באר שבע	142	113	126%
סדום	11	25	
אילת	4	13	